

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

30. aprill 2014*

Telekommunikatsioonisektor — Elektroonilised sidevõrgud ja -teenused — Teenuste osutamise vabadus — ELTL artikkel 56 — Direktiiv 2002/12/EÜ — Raadio- ja teleprogrammide teenusepaketi piiriülene osutamine — Tingimusjuurdepääs — Liikmesriigi reguleeriva asutuse pädevus — Registreerimine — Asutamiskohustus

Kohtuasjas C-475/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Fővárosi Törvényszéki (Ungari) 27. septembri 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. oktoobril 2012, menetluses

UPC DTH Sàrl

versus

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, kohtunikud J. L. da Cruz Vilaça (ettekandja), G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 20. novembri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

- UPC DTH Sàrl, esindajad: *ügyvéd* G. Ormai, *ügyvéd* D. Petrányi, *ügyvéd* Z. Okányi, *ügyvéd* P. Szilas ja *ügyvéd* E. Csapó,
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese, esindaja: N. Beke, keda abistas *ügyvéd* G. Molnár-Bíró,
- Ungari valitsus, esindajad: K. Szíjjártó, Z. Fehér ja G. Koós,
- Belgia valitsus, esindajad: M. Jacobs ja T. Materne,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja T. Müller,

* Kohtumenetluse keel: ungari.

- Leedu valitsus, esindajad: D. Kriaučiūnas ja D. Stepanienė,
  - Madalmaade valitsus, esindajad: M. Bulterman ja C. Wissels,
  - Rumeenia valitsus, esindajad: R.-H. Radu ning R.-I. Munteanu ja I. Bara-Bușilă,
  - Slovakkia valitsus, esindaja: B. Ricziová,
  - Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ning L. Nicolae ja K. Talabér-Ritz,
- olles 30. jaanuari 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 33), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT 2009, L 337, lk 37; edaspidi „raamdirektiiv“), artikli 2 punkte c ja f ning ELTL artiklit 56.
- 2 See eelotsusetaotlus esitati Luksemburgis registreeritud äriühingu UPC DTH Sàrl (edaspidi „UPC“) ja Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese (riikliku meedia ja side järelevalveasutuse asepresident, „NMHH“) vahelises vaidluses, mille ese oli UPC suhtes läbi viidud Ungari elektrooniliste sideteenuste turu järelevalvemenetlus.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 1998. aasta direktiivi 98/84/EÜ tingimusjuurdepääsu põhinevate või seda sisaldavate teenuste õiguskaitse kohta (EÜT 1998, L 320, lk 54; ELT eriväljaanne 06/03, lk 147) artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigusnorme, mis käsitlevad kaitstud teenustele omavolilist juurdepääsu võimaldavate ebaseaduslike seadmete vastaseid meetmeid.”

Elektrooniliste sideteenuste uus reguleeriv raamistik

- 4 Elektroonilistele sideteenustele kohaldatav uus reguleeriv raamistik (edaspidi „uus reguleeriv raamistik“) koosneb raamdirektiivist ja seda täiendavast neljast eridirektiivist, mille hulgas on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 21; ELT eriväljaanne 13/29, lk 337), muudetud direktiiviga 2009/140 (edaspidi „loadirektiiv“); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 7; ELT eriväljaanne 13/29, lk 323), muudetud direktiiviga 2009/140 (edaspidi „juurdepääsudirektiiv“), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv)

(EÜT 2002, L 108, lk 51; ELT erivaljaanne 13/29, lk 367), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/136/EÜ (ELT 2009, L 337, lk 11; edaspidi „universaalteenuse direktiiv“).

– Raamdirektiiv

5 Raamdirektiivi põhjendus 7 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätted ei piira liikmesriikide võimalusi võtta vajalikke meetmeid selleks, et tagada oma oluliste turvalisusega seotud huvide kaitse, tagada avalik kord ja julgeolek ning võimaldada kriminaalkuritegude uurimist, avastamist ja nende eest vastutuselevõtmist, muu hulgas võivad riigi reguleerivad asutused kõnealuste meetmete raames kehtestada elektrooniliste sideteenuste osutajatele erikohustusi ja proportsionaalseid kohustusi.“

6 Sama direktiivi artikli 1 lõiked 1 ja 3 sätestavad:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse elektrooniliste sideteenuste, elektrooniliste sidevõrkude ja nendega seotud vahendite ja teenuste reguleerimise ühtlustatud raamistik [...] Käesolevas direktiivis sätestatakse riigi reguleerivate asutuste kohustused ja kehtestatakse kord reguleeriva raamistiku ühtse kohaldamise tagamiseks kogu ühenduses.

[...]

3. Käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätted ei piira meetmeid, mis on võetud ühenduse või liikmesriikide tasandil Euroopa Ühenduse õiguse kohaselt, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid, eriti eesmärgid, mis on seotud sisu reguleerimise ja audiovisuaalpoliitikaga.“

7 Raamdirektiivi artikkel 2 „Mõisted“ näeb ette:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *elektrooniline sidevõrk* – ülekandesüsteemid [...], mis võimaldavad edastada signaale [traadi teel] või muude elektromagnetiliste vahendite abil, kasutades sealhulgas satelliitvõrke, [...];

[...]

c) *elektrooniline sideteenus* – tavaliselt tasu eest osutatav teenus, mis seisneb tervikuna või peamiselt signaalide edastamises elektrooniliste sidevõrkude kaudu, kaasa arvatud telekommunikatsiooniteenused ja ülekandeteenused ringhäälinguks kasutatavates võrkudes, ning välja arvatud teenused, mis pakuvad või mille abil teostatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste abil edastatava sisu redigeerimist; elektrooniliste sideteenuste hulka ei kuulu direktiivi 98/34/EÜ artiklis 1 määratletud infoühiskonna teenused, mis ei seisne tervikuna või peamiselt signaalide edastamises elektrooniliste sidevõrkude kaudu;

[...]

e a) *seotud teenused* – need elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud teenused, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu või võivad seda teha, ning mis hõlmavad muu hulgas [...] tingimusjuurdepääsusüsteeme [...];

f) *tingimusjuurdepääsusüsteem* – tehniline vahend ja/või kord, millega tehakse arusaadaval kujul juurdepääs kaitstud raadio- või teleringhäälinguteenusele sõltuvaks abonementlepingust või muul kujul antavast eelnevast individuaalsest loast;

[...]

k) *abonent* – füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajaga lepingu selliste teenuste kasutamise kohta;

[...]”.

8 Raamdirektiivi artikli 8 lõikest 1 tuleneb, et liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused võtavad kõik mõistlikud meetmed, mille eesmärk on toetada konkurentsi elektrooniliste sideteenuste pakkumisel, aidata kaasa siseturu arengule ja toetada Euroopa Liidu kodanike huve, ning et need meetmed on kõnealuste eesmärkide suhtes proportsionaalsed.

– Loadirektiiv

9 Direktiivi põhjendus 15 on sõnastatud järgmiselt:

„Üldloaga või kasutamise erioigustega võib siduda ainult tingimusi, mis on hädavajalikud, et tagada ühenduse õiguse ja siseriikliku õiguse kohaste nõudmiste ja kohustuste täitmine kooskõlas ühenduse õigusega.”

10 Loadirektiivi artikli 3 „Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud üldluba” lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Ilma et see piiraks artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi või artiklis 5 nimetatud kasutusõigusi, võib elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuda ainult üldloa alusel. Asjaomaselt ettevõtjalt võib nõuda teatise esitamist, kuid samas ei pea ta saama riigi reguleerivalt asutuselt selgesõnalist otsust ega muud haldusakti enne, kui hakkab kasutama loast tulenevaid õigusi. Vajaduse korral pärast teatise esitamist võib ettevõtja hakata tegutsema, võttes vajadusel arvesse artiklite 5, 6 ja 7 sätteid kasutusõiguste kohta.

Sellistelt ettevõtetelt, kes osutavad piiriüleseid elektroonilisi sideteenuseid mitmes liikmesriigis asuvatele ettevõtetele, ei nõuta iga asjaomase liikmesriigi kohta rohkem kui ühte teatamismenetlust.

3. Lõikes 2 nimetatud teatis ei sisalda muud kui juriidilise või füüsilise isiku deklaratsiooni riigi reguleerivale asutusele selle kohta, et alustatakse elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumist, ja minimaalset teavet, mis on vajalik, et riigi reguleeriv asutus saaks pidada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujate registrit või nimekirja. Kõnealune teave peab sisaldama andmeid, mis on vajalikud pakkuja tuvastamiseks, näiteks ettevõtja registrinumbrid, pakkuja kontaktisikud, aadress, võrgu või teenuse lühikirjeldus ja tegevuse alustamise eeldatav kuupäev.”

11 Loadirektiivi artikli 6 „Üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigustega seotud tingimused ja erikohustused” lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumise üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigusi võib siduda ainult käesoleva direktiivi lisas loetletud tingimustega. Sellised tingimused on [...] mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad.

[...]

3. Üldluba sisaldab ainult kõnealusele sektorile iseloomulikke tingimusi, mis on sätestatud käesoleva direktiivi lisa A osas, ega kattu tingimustega, mida kohaldatakse muude siseriiklike õigusnormide põhjal.”

12 Loadirektiivi artikli 11 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks siseriiklikest õigusnormidest tulenevaid teabe ja aruandmisega seotud kohustusi, mis ei põhine üldloal, võivad riigi reguleerivad asutused nõuda, et ettevõtjad esitaksid üldloa [...] alusel ainult sellist teavet, mis on proportsionaalne ja objektiivselt põhjendatud [...].”

13 Loadirektiivi lisa A osa punktis 8 mainitakse elektroonilise side sektorile iseloomulikke tarbijakaitse eeskirju ja tingimusi.

Juurdepääsudirektiiv

14 Juurdepääsudirektiivi artikli 9 lõige 1 sätestab:

„Riigi reguleerivad asutused võivad artikli 8 sätete kohaselt kehtestada vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsuga seotud läbipaistvuskohustusi ja nõuda, et operaatorid muudaksid avalikuks teatava teabe, näiteks raamatupidamisandmed, tehnospetsifikaadid, võrgu omadused, pakkumis- ja kasutamistingimused [...]”

– Direktiiv 2009/140

15 Direktiivi 2009/140 põhjendus 5 on sõnastatud järgmiselt:

„Eesmärk on konkurentsi arendes turgudel eelnevalt järk-järgult vähendada valdkonnaspetsiifilisi eeskirju ning jõuda lõpuks selleni, et elektrooniline side oleks reguleeritud üksnes konkurentsiõigusega. Võttes arvesse asjaolu, et viimastel aastatel on konkurents elektroonilise side turgudel jõudsalt arenenud, on äärmiselt oluline, et regulatiivseid eelkohustusi kehtestataks vaid juhul, kui puudub tõhus ja püsiv konkurents.”

Ungari õigus

16 Uus reguleeriv raamistik võeti Ungari õigusesse üle eelkõige 2003. aasta C seadusega Az elektronikus hírközlésről szóló törvény (elektroonilise side seadus) (*Magyar Közlöny* 2003/136 (XI.27)).

17 Selle seaduse § 1 sätestab:

„1. Käesolevat seadust kohaldatakse:

- a) elektroonilise sidega seotud tegevusele, mis toimub Ungari Vabariigi territooriumil või on sinna suunatud, ning tegevusele, mille käigus edastatakse raadiosageduslikke signaale;
- b) kõigile füüsilistele või juriidilistele isikutele ning muudele organitele, millel ei ole õigusvõimet, ja nende juhtkonnale, kes pakuvad teenust või tegelevad punktis a nimetatud tegevuse või sellega seotud tegevusega.

[...]”.

- 18 Nimetatud seaduse §10 punkti m kohaselt käsitleb riiklik reguleeriv asutus eelkõige elektroonilistest sideteenustest teatamise, identifikaatorite haldamise, seadusega ette nähtud registrite pidamise, raadiohäirete välistamise ja turujärelevalvega seotud haldusküsimusi.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 19 UPC on Luksemburgis registreeritud äriühing, kes Luksemburgi territooriumilt pakub raadio- ja audiovisuaalseid programme sisaldavaid, tingimusjuurdepääsul põhinevaid ja satelliidi kaudu edastatavaid teenusepakette teistes Euroopa Liidu liikmesriikides, sealhulgas Ungaris asuvatele abonentidele.
- 20 UPC ei ole satelliiditaristu omanik, vaid kasutab kolmandate isikute pakutavaid teenuseid. Lisaks ei vastuta UPC programmide redigeerimise eest. Tasu selle teenuse eest sisaldab nii edastustasu kui ka tasu, mida makstakse ringhäälinguorganisatsioonidele ja kollektiivse esindamise organisatsioonidele nende materjali avaldamise eest.
- 21 Ungaris on elektrooniliste sideteenuste valdkonnas pädevaks siseriiklikuks asutuseks NMHH.
- 22 Selles liikmesriigis oma tegevust ümber korraldades pidas UPC 2010. aasta kevadest alates nõu NMHH eelkäijaga eelkõige seoses kohustusega, et elektrooniliste sideteenuste pakkuja oleks riigi reguleeriva asutuse poolt registreeritud sellel territooriumil, kus ta neid teenuseid pakkuda kavatseb.
- 23 UPC teavitas 8. oktoobril 2010 NMHH-d, et ta on esitanud oma asukohajärgsele Luksemburgi pädevale asutusele, nimelt Institut luxembourgeois de régulation'ile (edaspidi „ILR“) taotluse võtta seisukoht tema õigusliku olukorra selgitamiseks. ILR esitas oma ametliku seisukoha, mille kohaselt UPC pakutud teenusele laieneb Luksemburgi riigi õigus ning selle äriühingu pakutav teenus ei ole Luksemburgi õiguse alusel kvalifitseeritav elektroonilise sideteenusena.
- 24 NMHH kui esimese astme haldusasutus alustas 21. oktoobri 2010. aasta otsusega UPC vastu turujärelevalve menetlust. Selle menetluse raames kohustas NMHH UPC-d esitama talle kõik dokumendid, mis on seotud ühe tema abonendiga sõlmitud lepingulise suhtega.
- 25 Tuginedes eelkõige ILR-i seisukohale, keeldus UPC soovitud teavet edastamast ja palus NMHH-l lõpetada turujärelevalve menetlus rahvusvahelise ja sisulise pädevuse puudumise tõttu. NMHH määras seejärel UPC-le oma 10. detsembri 2010. aasta otsusega rahatrahvi summas 300 000 Ungari forintit põhjendusel, et viimane ei ole talle nõutud andmeid esitanud. UPC esitas selle otsuse peale vaide NMHH asepresidendile, kes teise astme haldusasutusena jättis nimetatud vaide rahuldamata.
- 26 UPC palus seejärel eelotsusetaotluse esitanud kohtul seda haldusotsust kontrollida, viidates siseriikliku õigusnormi rikkumisele. Fővárosi Törvényszék tühistas nimetatud otsuse ja kohustas NMHH asepresidenti seda uuesti läbi vaatama.
- 27 Uuel läbivaatamisel tunnistas NMHH asepresident oma rahvusvahelist ja sisulist pädevust ning jättis UPC esimese astme haldusotsuse peale esitatud vaide uuesti rahuldamata, vähendades samal ajal määratud rahatrahvi 100 000 forintile.
- 28 UPC esitas seepeale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule ja palus tühistada nii see otsus kui ka esimeses astmes tehtud otsus.
- 29 Fővárosi Törvényszék leiab, et tema menetluses oleva vaidluse lahendamiseks on eelnevalt vaja kindlaks teha Ungari ja Luksemburgi ametivõimude sisuline ja territoriaalne pädevus ning UPC pakutava teenuse vastavus liidu õigusele.

30 Neil asjaoludel otsustas Fővárosi Törvényszék menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas raamdirektiivi [...] artikli 2 punkti c võib tõlgendada nii, et elektroonilise side teenuseks loetakse sellist teenust, mille raames teenuseosutaja pakub tasu eest tingimusliku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale programmipaketile, mis hõlmab raadio- ja teleprogrammide edastamise teenuseid?
2. Kas [EL] toimimise lepingut võib tõlgendada nii, et esimeses küsimuses nimetatud teenusele laieneb liikmesriikidevahelise teenuste vaba liikumise põhimõtte selles osas, milles tegemist on teenuse pakkumisega Luksemburgist Ungari territooriumile?
3. Kas [EL] toimimise lepingut võib tõlgendada nii, et esimeses küsimuses nimetatud teenuse puhul on sihtriigil, kuhu teenus on suunatud, õigus kehtestada sellise teenuse pakkumisele piiranguid, nähes ette teenuse kohustusliku kandmise liikmesriigi registrisse ja filiaali või iseseisva õigussubjekti asutamise ning nõudes, et sellist teenust on võimalik pakkuda ainult siis, kui asutatakse filiaal või iseseisev õigussubjekt?
4. Kas [EL] toimimise lepingut võib tõlgendada nii, et esimeses küsimuses nimetatud teenustega seotud menetlustes on territoriaalse pädevuse alusel pädev selle liikmesriigi asutus, kus teenuseid pakutakse, olenemata sellest, millises liikmesriigis neid teenuseid pakkuv äriühing tegutseb või on registrisse kantud?
5. Kas [raamdirektiivi] artikli 2 punkti c võib tõlgendada nii, et esimeses küsimuses nimetatud teenus on kvalifitseeritav elektroonilise sideteenusena, või on esimeses küsimuses kirjeldatud teenus vaadeldav [selle] direktiivi artikli 2 punktis f määratletud tingimusjuurdepääsusüsteemi kasutamise kaudu pakutava tingimusjuurdepääsu teenusena?
6. Kas asjaomaseid sätteid võib eespool esitatut arvestades tõlgendada nii, et esimeses küsimuses nimetatud teenust pakkuv teenuseosutaja on [liidu] õigusnormide alusel vaadeldav elektroonilise sideteenuse pakkujana?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 31 Esmalt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt Euroopa Kohtule esitatud küsimused saab jagada kahte eraldi gruppi vastavalt liidu õiguse sätetele, mille tõlgendamist palutakse.
- 32 Nimelt, kui esimene grupp puudutab raamdirektiivi tõlgendamist, määramaks kindlaks UPC tegevuse olemust ja sisu (esimene, viies ja kuues küsimus), käsitletakse teises grupis põhikohtuasja teenustele teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamist, nagu see on sätestatud ELTL artiklis 56 (teine kuni neljas küsimus).

Raamdirektiivi tõlgendamine

- 33 Esimese, viienda ja kuuenda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas teenus, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale programmipaketile, mis hõlmab raadio- ja teleprogrammide edastamise teenuseid, kuulub mõiste „elektrooniline sideteenus” alla raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses või tuleb see kvalifitseerida „tingimusjuurdepääsusüsteemiks” direktiivi artikli 2 punkti f tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib ühtlasi teada, kas niisuguse teenuse osutaja on uue reguleeriva raamistiku alusel vaadeldav elektroonilise sideteenuse pakkujana.

- 34 Euroopa Kohus hindas kohtuotsuses UPC Nederland (C-518/11, EU:C:2013:709) eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimese küsimusega analoogset küsimust.
- 35 Nimetatud kohtuotsus UPC Nederland käsitles kaabellevi kaudu juurdepääsetavat raadio- ja teleprogrammide paketi teenust, mida see äriühing ühe Madalmaade regiooni elanikele pakkus.
- 36 Nimetatud kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus, et raamdirektiivis eristatakse selgelt sisu tootmist, mis eeldab toimetust vastutust, ja sisu edastamist, mis välistab toimetust vastutuse. Euroopa Kohus täpsustas, et sisu ja selle edastamist reguleeritakse eraldi eesmärkidel, mis on iseloomulikud nendele regulatsioonidele (vt kohtuotsus UPC Nederland, EU:C:2013:709, punkt 41).
- 37 Euroopa Kohus rõhutas ühtlasi, et kuigi UPC Nederland BV kliendid allkirjastavad liitumislepingu, et saada juurdepääs selle äriühingu pakutud baasvalikule kaabellevi kaudu, ei tähenda see siiski, et viimase tegevuse puhul, milleks on niisuguste programmide edastamine, mille sisu tootjad, konkreetsel juhul raadio- ja telekanalid, on tootnud oma toimetust vastutusega, kuni tema kaabellevivõrgu ühenduspunktini tema abonentide kodus, peab olema välistatud selle hõlmamine mõistega „elektrooniline sideteenus” raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses (vt kohtuotsus UPC Nederland, EU:C:2013:709, punkt 43).
- 38 Nendest kaalutlustest lähtudes jäeldas Euroopa Kohus, et kaabellevi kaudu juurdepääsetava baasvaliku pakkumine kuulub mõiste „elektrooniline sideteenus” alla ning seega uue reguleeriva raamistiku esemelisse kohaldamisalasse, sest see hõlmab signaalide edastamist kaabellevivõrgus (vt kohtuotsus UPC Nederland, EU:C:2013:709, punkt 44).
- 39 Euroopa Kohus täpsustas veel, et asjaolu, et abonentide tasutavad edastuskulud sisaldavad tasu raadio- ja telekanalitele ning tasu autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsioonidele nende materjali avaldamise eest, ei saa samadel põhjustel takistada UPC Nederland BV pakutud teenuse kvalifitseerimist „elektrooniliseks sideteenuseks” uue reguleeriva raamistiku tähenduses (vt kohtuotsus UPC Nederland, EU:C:2013:709, punkt 46).
- 40 Sarnaselt UPC Nederland BV-ga ja nagu ilmneb ka käesolevas asjas Euroopa Kohtule esitatud toimikust, ei tooda UPC ise neid raadio- ja teleprogramme, mida ta edastab, ja tal ei ole nende sisu osas toimetust vastutust. Lisaks, UPC pakutava teenuse abonement sisaldab mitte üksnes edastuskulusid, vaid ka tasu raadio- ja telekanalitele ning tasu autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsioonidele nende programmide materjali avaldamise eest.
- 41 Pealegi, nagu ilmneb raamdirektiivi artikli 2 punktidest a ja c, ei ole selle sätte tähenduses mõiste „elektroonilised sideteenused” tõlgendamisel mingit tähtsust sellel, kas signaalide edastamine elektrooniliste sidevõrkude kaudu toimub kaabellevi või satelliiditaristu teel.
- 42 Igal juhul märgib UPC, et ta ei paku elektroonilist sideteenust raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses, kuna ta ei edasta ühtki signaali ega oma elektroonilist sidevõrku, s.t satelliiditaristut. Selleks kasutab ta kolmandate isikute teenuseid ja seadmeid.
- 43 Selles osas tuleb märkida, et asjaolu, et signaali edastamine toimub taristu vahendusel, mis ei kuulunud UPC-le, ei ole teenuse olemuse kvalifitseerimisel asjakohane. Nimelt on selles osas tähtis üksnes see, et UPC on lõpptarbijate ees vastutav signaali edastamise eest, mis tagab viimastele selle teenuse, mille abonentid nad on.
- 44 Ükskõik missugune teistsugune tõlgendus piiraks märgatavalt uue reguleeriva raamistiku ulatust, kahjustaks selles sisalduvate sätete kasulikkust mõju ja takistaks selle raamistikuga taotletavate eesmärkide saavutamist. Nimelt, kuna uue reguleeriva raamistiku eesmärk ise on – nagu nähtub direktiivi 2009/140 põhjendusest 5 – luua tõeline elektroonilise side siseturg, kus elektroonilist sidet reguleeritakse pikemas perspektiivis üksnes konkurentsioigusega, võtaks niisuguse ettevõtja nagu UPC

tegevuse selle kohaldamisalast väljajätmine ettekäändel, et ta ei ole signaale edastada võimaldava satelliiditaristu omanik, uuel reguleerivalt raamistikult ära olulise osa selle kohaldamisalast (vt selle kohta kohtuotsus UPC Nederland, EU:C:2013:709, punkt 45).

- 45 Kuigi Euroopa Kohtu antud tõlgendus kohtuotsuses UPC Nederland võimaldab vastata küsimusele, kuidas uue reguleeriva raamistiku alusel kvalifitseerida UPC pakutavat teenust, tuleb siiski meeles pidada, et nimetatud teenus põhineb tingimusjuurdepääsul, kuna UPC abonentidel on satelliidi kaudu edastatavatele programmidele juurdepääs alles pärast dekrüpteerimist.
- 46 Niisugune asjaolu pani eelotsusetaotluse esitanud kohtu mõtlema selle üle, kas UPC pakutavat teenust tuleb käsitada mitte kui elektroonilist sideteenust raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses, vaid kui „tingimusjuurdepääsusüsteemi” sama direktiivi artikli 2 punkti f tähenduses.
- 47 Nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 43 märkinud, näib eelotsusetaotluse esitanud kohtu selline kahtlus põhinevat eeldusel, et elektrooniline sideteenus ja tingimusjuurdepääsusüsteem on üksteist välistavad.
- 48 Niisugune eeldus on väär.
- 49 Nimelt tuleb meeles pidada, et raamdirektiivi artikli 2 punkti f kohaselt on tingimusjuurdepääsusüsteem selle sätte tähenduses määratletud kui „tehniline vahend ja/või kord, millega tehakse arusaadaval kujul juurdepääs kaitstud raadio- või teleringhäälinguteenusele sõltuvaks abonementlepingust või muul kujul antavast eelnevast individuaalsest loast”.
- 50 Sellest sättest ilmneb, et tingimusjuurdepääsusüsteem kujutab endast juurdepääsuvahendit raadio- või teleringhäälinguteenusele ning see eeldab sellise tehnilise seadme kasutamist, mille eesmärk on piirata niisuguse teenuse kasutajate ringi üksnes nende isikutega, kes on selle teenuse pakkujaga sõlminud abonementlepingu. Igal juhul ei võimalda tingimusjuurdepääsusüsteem iseenesest juurdepääsu raadio- või teleringhäälinguteenusele. Niisugune juurdepääs sõltub alati elektroonilise sidevõrgu kaudu signaali edastamisest.
- 51 Tingimusjuurdepääsusüsteemi rakendamine on seega otseselt seotud kaitstud teenuse osutamisega. Nimelt, kõigis olukordades, kus tingimusjuurdepääsusüsteemi operaator on samal ajal raadio- või teleprogrammide edastamisteenuse osutaja, nagu näib olevat põhikohtuasjas, on tegemist ühtlustatud teenusega, mille raames raadio- või teleringhäälinguteenuse pakkumisel on nimetatud ettevõtja tegevuses keskne koht ning tingimusjuurdepääsusüsteem on seal lisaelement.
- 52 Võttes arvesse tingimusjuurdepääsusüsteemi täiendavat iseloomu, võib selle ühendada raadio- või teleprogrammide edastamiseks mõeldud elektroonilise sideteenusega, ilma et viimane kaotaks elektroonilise sideteenuse staatust.
- 53 Seda järeldust toetab ka raamdirektiivi artikli 2 punkt ea, mille kohaselt tingimusjuurdepääsusüsteemid on elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud teenused, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste pakkumist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu.
- 54 Lisaks sellele, kuigi vastab tõele, et direktiiv 98/84 kehtestab erieeskirjad tingimusjuurdepääsusüsteemidele, on siiski selge, et vastavalt artiklile 1 piirdub selle direktiivi kohaldamisala liikmesriikide nende õigusnormide ühtlustamisega, mis käsitlevad kaitstud teenuste omavolilist juurdepääsu võimaldavate ebaseaduslike seadmete vastaseid meetmeid. Neil tingimustel ei mõjuta nimetatud direktiiv tingimusjuurdepääsul põhineva elektroonilise sideteenuse kvalifitseerimist.
- 55 Mis puudutab veel küsimust, kas UPC pakutava teenusega sarnase teenuse osutajat tuleb käsitada kui uue reguleeriva raamistiku alusel elektrooniliste sideteenuste pakkujat, siis tuleb märkida, et ei raamdirektiiv ega loadirektiiv defineeri mõistet „elektrooniliste sideteenuste pakkuja”.

- 56 Raamdirektiivi artikli 2 punkti k tähenduses on mõiste „abonent” iga füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud „üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajaga lepingu selliste teenuste kasutamise kohta”.
- 57 Seega tuleb nentida, et elektroonilise sideteenuse osutaja raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses on elektroonilise sideteenuse pakkuja selle direktiivi tähenduses.
- 58 Seega tuleb esimesele, viiendale ja kuuendale küsimusele vastata, et raamdirektiivi artikli 2 punkti c tuleb tõlgendada nii, et teenus, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale programmipaketile, mis hõlmab raadio- ja teleprogrammide edastamise teenuseid, kuulub mõiste „elektrooniline sideteenus” alla nimetatud sätte tähenduses. Asjaolu, et see teenus hõlmab tingimusjuurdepääsusüsteemi direktiivi artikli 2 punktide e ja f tähenduses, ei oma selles osas tähtsust. Niisugust teenust – nagu see, mida käsitletakse põhikohtuasjas – pakkuv operaator on raamdirektiivi alusel käsitatav elektroonilise sideteenuse pakkujana.

Teenuste osutamise vabadus

Teine küsimus

- 59 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas võib teenust, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale raadio- ja audiovisuaalsele programmipaketile, käsitada teenuse osutamisenä ELTL artikli 56 tähenduses.
- 60 Selles ei ole vaidlust, et UPC on Luksemburgis asuv äriühing, kes pakub teistes liikmesriikides asuvatele abonentidele raadio- ja audiovisuaalseid programme sisaldavaid teenusepakette.
- 61 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on teabe edastamine televisiooni teel, sh ringhäälingu vahendusel, reguleeritud teenuse osutamist käsitlevate asutamislepingu sätetega (vt selle kohta kohtuotsused De Coster, C-17/00, EU:C:2001:651, punkt 28, ning United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 28).
- 62 Siiski sõltub küsimus – kas elektrooniliste sideteenuste sektori siseriiklikke õigusnorme, nagu on 2003. aasta C-seadus, analüüsid tuleb lähtuda ELTL artiklist 56 – liidu siseselt selles sektoris läbi viidud ühtlustamise tasemest.
- 63 Nimelt peab siseriiklikku meedet valdkonnas, mis on liidu õiguse tasandil täielikult ühtlustatud, hindama ühtlustamismeetme, mitte esmase õiguse sätete alusel (vt eelkõige kohtuotsused Deutscher Apothekerverband, C-322/01, EU:C:2003:664, punkt 64, ja Citroën Belux, C-265/12, EU:C:2013:498, punkt 31).
- 64 Selles osas tuleb märkida, et raamdirektiivi põhjenduse 7 kohaselt „käesoleva direktiivi ja [uue reguleeriva raamistiku moodustavate] eridirektiivide sätteid ei piira liikmesriikide võimalusi võtta vajalikke meetmeid selleks, et tagada oma oluliste turvalisusega seotud huvide kaitse, muu hulgas võivad riigi reguleerivad asutused kõnealuste meetmete raames kehtestada elektrooniliste sideteenuste osutajatele erikohustusi ja proportsionaalseid kohustusi”.
- 65 Seega näeb raamdirektiivi artikli 1 lõige 3 ette, et ei piirata meetmeid, mis on võetud liikmesriikide tasandil liidu õiguse kohaselt, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid.

- 66 Lisaks tuleneb raamdirektiivi artikli 8 lõikest 1, et liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused võtavad kõik mõistlikud meetmed, mille eesmärk on toetada konkurentsi elektrooniliste sideteenuste pakkumisel, et aidata kaasa siseturu arengule ja toetada liidu kodanike huve, ning et need meetmed on kõnealuste eesmärkide suhtes proportsionaalsed.
- 67 Samas suunas sätestab loadirektiivi põhjendus 15, et üldloaga võib siduda ainult tingimusi, mis on hädavajalikud, et tagada siseriikliku õiguse kohaste nõudmiste ja kohustuste täitmine kooskõlas liidu õigusega.
- 68 Juurdepääsudirektiiv sätestab artikli 9 lõikes 1 omakorda, et riigi reguleerivad asutused võivad kehtestada vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsuga seotud läbipaistvuskohustusi, mille alusel operaatorid peavad teatava teabe avalikuks muutama.
- 69 Lõpetuseks, Euroopa Kohus on kohtuotsuses Telekomunikacija Polska (C-522/08, EU:C:2010:135, punkt 29), pärast selgitamist, et universaalteenuse direktiivi artiklit 20 kohaldatakse ilma, et see piiraks tarbijakaitset käsitlevaid liidu õigusnormidega kooskõlas olevaid siseriiklikke õigusnorme, sedastanud, et raamdirektiiv ja universaalteenuse direktiiv ei näe ette tarbijakaitse aspektide täielikku ühtlustamist.
- 70 Neil tingimustel tuleb järeldada, et liidu õiguses ei ole elektrooniliste sideteenuste sektor täielikult ühtlustatud ja sellest tulenevalt tuleb põhikohtuasjas käsitusel olevat siseriiklikku õigusnormi uue reguleeriva raamistikuga hõlmamata aspektide osas analüüsida ELTL artikli 56 alusel.
- 71 NMHH ja Ungari valitsus teevad ettepaneku vastata teisele küsimusele eitavalt, kuna UPC ei tegele raadio- ja audiovisuaalsete teenuste pakkumisega oma registrijärgse asukoha liikmesriigis.
- 72 Selles osas piisab, kui meenutada, et liikmesriigis asuvale ettevõtjale ELTL artiklist 56 tulenev õigus osutada teenuseid teises liikmesriigis ei ole allutatud tingimusele, et see ettevõtja osutaks selliseid teenuseid ka selles liikmesriigis, kus ta asub. Nimelt nõuab see artikkel üksnes seda, et teenuseosutaja asuks muus liikmesriigis kui teenusesaaja (vt kohtuotsus Carmen Media Group, C-46/08, EU:C:2010:505, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Tšehhi, Rumeenia ja Slovakkia valitsus väidavad lisaks, et UPC tegevus Ungari territooriumil ei lange ELTL artikli 56 kohaldamisalasse, kuna see tegevus ei ole mitte ajutine või juhuslik, vaid püsiv ja süstemaatiline. Neil tingimustel väidab UPC pahatahtlikult, et kohaldada tuleks selle artikliga tagatud teenuste osutamise vabadust.
- 74 Samuti tuleb märkida, et mitte ükski asutamislepingu norm ei võimalda abstraktselt kindlaks määrata pikkust või sagedust, millest alates ei saa teises liikmesriigis teenuse osutamist või teatud liiki teenuse osutamist enam käsitada teenuste osutamisenä, mistõttu võib mõiste „teenus“ asutamislepingu tähenduses hõlmata väga erinevat laadi teenuseid, sealhulgas ka teenuseid, mida osutatakse pikema aja, isegi paljude aastate jooksul (vt kohtuotsused Schnitzer, C-215/01, EU:C:2003:662, punktid 30 ja 31, ning Duomo Gpa jt, C-357/10–C-359/10, EU:C:2012:283, punkt 32).
- 75 Järelikult, üksnes sellest asjaolust, et ühes liikmesriigis asutatud ettevõtja osutab identseid või sarnaseid teenuseid enam-vähem sageli või regulaarselt teises liikmesriigis, omamata seal taristut, mis võimaldaks tal seal püsivalt ja jätkuvalt tegutseda, ja pöörduv selle taristu kaudu muu hulgas selle liikmesriigi elanike poole, ei piisa selleks, et teda loetaks selles liikmesriigis asuvaks (kohtuotsus Schnitzer, EU:C:2003:662, punkt 32).
- 76 Pealegi on oluline märkida, et asjaolu, et ettevõtja on asutatud ühes liikmesriigis eesmärgiga vältida teise liikmesriikide õigusnormide kohaldamist, ei välista seda, et selle ettevõtja edastusi võiks käsitada teenustena asutamislepingu tähenduses. Nimelt on see küsimus erinev küsimusest, milliseid meetmeid võib liikmesriik võtta, et takistada teises liikmesriigis asuval teenuseosutajal oma siseriiklikest õigusnormidest kõrvale hiilida (vt kohtuotsus TV10, C-23/93, EU:C:1994:362, punkt 15).

- 77 Lisaks, põhiõiguse teostamine teise liikmesriigi soodsamate õigusnormide kohaldamisest kasu saamise eesmärgil ei ole iseenesest piisav järeldamiseks, et tegemist on selle vabaduse kuritarvitamisega (vt selle kohta kohtuotsus Cadbury Schweppes ja Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, EU:C:2006:544, punkt 37).
- 78 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tuleb teenust, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale raadio- ja audiovisuaalsele programmipaketile, käsitada teenuse osutamisenä ELTL artikli 56 tähenduses.

Neljas küsimus

- 79 Oma neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas elektrooniliste sideteenuste järelevalvemenetlus – nagu see, mida käsitletakse põhikohtuasjas – kuulub nimetatud teenuse saajate asukohaliikmesriigi või neid samu teenuseid pakkuva ettevõtja asukohaliikmesriigi pädevusse.
- 80 See küsimus tekkis põhikohtuasjas toimunud vaidluses, mis puudutab vastavalt Luksemburgi ja Ungari ametivõimude sisulist ja territoriaalset pädevust seoses järelevalvemenetlusega tegevuste üle Luksemburgi territooriumilt raadio- ja audiovisuaalsete programmide edastamisel Ungari territooriumil elavatele isikutele.
- 81 Oluline on meeles pidada, et põhikohtuasjas kaalutakse, kas trahv, mille NMHH määras UPC-le selle eest, et see äriühing keeldus NMHH-le edastamast UPC ja ühe tema abonendi vahelist lepingulist suhet puudutatavat teavet, on õiguspärane. See teabenõue koostati turujärelevalve menetluses, mis algatati UPC suhtes pärast selle äriühingu abonentide esitatud kaebust.
- 82 Käesoleva kohtuotsuse punktist 58 ilmneb, et UPC pakub Ungari territooriumil „elektroonilisi sideteenuseid” raamdirektiivi artikli 2 punkti c tähenduses.
- 83 Selles kontekstis kohaldatakse UPC poolt Ungari territooriumil asuvatele abonentidele tingimusjuurdepääsul põhineva raadio- ja audiovisuaalse programmipaketi satelliidi kaudu edastamisele uut reguleerivat raamistikku ja eelkõige loadirektiivi.
- 84 Selles osas tuleb märkida, et vastavalt loadirektiivi artikli 6 lõigetele 1 ja 3 kehtivad elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakumisele kohaldatava üldloa suhtes ainult selle direktiivi lisa A osas sätestatud tingimused.
- 85 Tasub veel märkida, et vastavalt loadirektiivi artikli 11 lõike 1 punktile b koostoimes selle direktiivi lisa A osa punktiga 8 võivad riigi reguleerivad asutused nõuda, et ettevõtjad esitaksid ainult sellist teavet, mis on proportsionaalne ja objektiivselt põhjendatud, et nad saaksid elektroonilise side sektorile iseloomulike tarbijakaitse tingimuste täitmist kontrollida, kui neile esitatakse kaebus või kui nad omal algatusel alustavad uurimist.
- 86 Nendest teguritest tuleneb, et liidu õiguse hetkeseisu arvestades ei näe loadirektiiv riigi pädevatele asutustele ette mingit kohustust tunnustada heakskiitvaid otsuseid, mis on tehtud riigis, kust asjaomaseid teenuseid pakutakse.
- 87 Järelikult võib liikmesriik, kelle territooriumil asuvad elektrooniliste sideteenuste saajad, kehtestada nende teenuste osutamisele teatavad tingimused vastavalt nimetatud direktiivi sätetele.

- 88 Neil tingimustel tuleb neljandale küsimusele vastata, et elektrooniliste sideteenuste – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – järelevalvemenetlus kuulub nimetatud teenuse saajate asukohaliikmesriigi asutuste pädevusse.

Kolmas küsimus

- 89 Oma kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui liikmesriigi asutused kehtestavad selle riigi territooriumil elektrooniliste sideteenuste – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – pakkujatele kohustuse need teenused registreerida ja asutada nimetatud liikmesriigis edastamise liikmesriigis asuva ettevõtja filiaal või iseseisev õigussubjekt.

– Vastuvõetavus

- 90 Ungari valitsus ja NMHH leiavad, et kolmas eelotsuse küsimus on vastuvõetamatu.
- 91 Nad väidavad, et vaidlus põhikohtuasjas ei ole seotud ei asutamisevabaduse ega piiriüleseid teenuseid puudutava liidu õiguse aspektidega, mida selles küsimuses tõstatatakse. Selle küsimusega tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus probleemid, mis on käesolevast kohtuasjast oma olemuselt erinevad. See puudutab küsimust, mida siseriiklikul kohtul ei ole vaja lahendada ja mis seetõttu on põhikohtuasja vaidluse lahendamise seisukohast asjakohatu.
- 92 Sellega seoses tuleb meeles pidada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud menetlus Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö vahend, mille kaudu Euroopa Kohus annab siseriiklikele kohtutele liidu õiguse tõlgendusi, mida siseriiklikud kohtud vajavad nende menetluses olevate vaidluste lahendamiseks (vt eelkõige kohtuotsus *Fish Legal ja Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, punkt 29).
- 93 Eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille tõele vastavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Euroopa Kohus võib liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotlusele vastamast keelduda vaid siis, kui on ilmne, et taotletav liidu õiguse tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (vt eelkõige kohtuotsus *Fish Legal ja Shirley*, EU:C:2013:853, punkt 30).
- 94 Käesoleval juhul esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, keda Euroopa Kohus oma kodukorra artikli 101 lõike 1 alusel selgituste saamiseks küsitles, põhjused, miks sellele küsimusele antav vastus võib olla tarvilik, juhul kui Euroopa Kohus tuvastab ELTL artikli 56 rikkumise. Niisiis ei ole ilmselge, et taotletud liidu õiguse tõlgendamine ei ole põhikohtuasjade faktiliste asjaolude või esemega mingil viisil seotud.
- 95 Seega tuleb kolmas eelotsuse küsimus tunnistada vastuvõetavaks.

– Sisulised küsimused

- 96 Mis puudutab kohustust niisugune teenus, nagu on käsitletusel põhikohtuasjas, registreerida selle liikmesriigi territooriumil, kus seda pakutakse, siis on oluline märkida, et loadirektiivi artikli 3 lõigetest 2 ja 3 tuleneb, et elektrooniliste sideteenuste osutajalt võib enne tegevuse alustamist nõuda riigi reguleerivale asutusele teatise esitamist registri pidamiseks vähima vajaliku teabega.

- 97 Loadirektiivi artikli 3 lõigetest 2 ja 3 tuleneb veel, et see peab sisaldama pakkuja tuvastamiseks minimaalset teavet, milleks on näiteks ettevõtja registrinumbr, pakkuja kontaktsikud, aadress, võrgu või teenuse lühikirjeldus ja tegevuse alustamise eeldatav kuupäev. See säte täpsustab veel, et elektrooniliste sideteenuste pakkumisele ei tohi seada kohustust, et ettevõtja peab saama sõnaselge otsuse või muu haldusakti. Lisaks võib ettevõtja pärast teatise esitamist alustada oma tegevust.
- 98 Selles osas on oluline märkida, et – nagu ka Euroopa Kohus on käesoleva kohtuotsuse punktis 70 sedastanud – see asjaolu, et uue reguleeriva raamistiku moodustavad raamdirektiiv ja eridirektiivid, sh loadirektiiv ei ühtlуста täielikult siseriiklikke õigusnorme elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste sektoris ega takista liidu seadusandjat liikmesriikide kaalutusruumi uue reguleeriva raamistiku teatavate eriaspektidega seoses rangelt piiritlemast.
- 99 Täpselt nii on see loadirektiivi artikli 3 puhul, mis sisaldab õiguslikku raamistikku nendele tingimustele, mida liikmesriigi reguleerivad asutused võivad kehtestada, selleks et teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjad saaksid selle riigi territooriumil pakkuda elektroonilisi sideteenuseid.
- 100 Seega tuleb sedastada, et elektrooniliste sideteenuste pakkujatele kehtestatud kohustus registreerida teenus selle liikmesriigi reguleeriva asutuse juures, mille territooriumil seda teenus pakutakse, on loadirektiivis sõnaselgelt sätestatud. Järelikult ei ole liikmesriikide poolt niisuguse kohustuse kehtestamine ELTL artikliga 56 vastuolus, tingimusel et nad oma tegevuses järgivad loadirektiivi artiklis 3 määratletud nõudeid.
- 101 Mis puudutab kohustust, mille kohaselt ettevõtja, kes soovib pakkuda elektroonilisi sideteenuseid muus kui oma asukoha liikmesriigis, peab seal asutama filiaali või iseseisva õigussubjekti, siis tuleb mees pidada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei nõua ELTL artikkel 56 mitte ainult teenuseosutaja suhtes igasuguse sellise diskrimineerimise kaotamist, mis põhineb tema kodakondsusel või asjaolul, et ta asub teises liikmesriigis kui see, kus teenust tuleb osutada, vaid ka kõigi piirangute kaotamist, isegi juhul kui need laienevad nii selle riigi kui ka teiste liikmesriikide teenuseosutajatele, kui need võivad keelata, takistada või muuta vähem soodsaks selle teenuseosutaja tegevuse, kelle asukoht on mõnes teises liikmesriigis, kus ta samalaadseid teenuseid seaduslikult osutab (kohtuotsus Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, punkt 44).
- 102 Tuleb märkida, et siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt teises liikmesriigis asutatud ettevõtja peab looma püsiva tegevuskoha selles liikmesriigis, kus ta kavatseb elektroonilisi sideteenuseid pakkuda, rikub ELTL artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise vabaduse piiramise keeldu.
- 103 Selge on see, et selle vabaduse piirang võib üldiselt olla lubatud ELTL artiklis 52 avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides sõnaselgelt sätestatud erandite alusel, mida selles valdkonnas kohaldatakse vastavalt ELTL artiklile 62, või põhjendatud Euroopa Kohtu praktika kohaselt ülekaaluka üldise huvi tõttu (kohtuotsus Garkalns, C-470/11, EU:C:2012:505, punkt 35).
- 104 Asutamiskohustus on otseses vastuolus teenuste osutamise vabaduse põhimõttega ja selle tagajärjel võib ELTL artikkel 56 kaotada oma kasuliku mõju (vt selle kohta kohtuotsused komisjon vs. Saksamaa, 205/84, EU:C:1986:463, punkt 52, ja komisjon vs. Saksamaa, C-546/07, EU:C:2010:25, punkt 39).
- 105 Igal juhul, nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 89 ja 91, ei ole kaugemale ulatuvad kontrollimeetmed, mida kohaliku filiaali või iseseisva õigussubjekti asutamine võimaldaks, põhikohtuasja puhul õigustatud.

106 Eeltoodut arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et:

- sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriigid kehtestavad nende territooriumil elektrooniliste sideteenuste – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – pakkujatele kohustuse teenused registreerida, tingimusel et nad oma tegevuses järgivad loadirektiivi artiklis 3 määratletud nõudeid, ja
- sellega on aga vastuolus see, kui ettevõtja, kes soovib pakkuda elektroonilisi sideteenuseid – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – muus liikmesriigis kui see, mille territooriumil ta asub, on kohustatud seal asutama edastamise liikmesriigis asuva ettevõtja filiaali või iseseisva õigussubjekti.

Kohtukulud

107 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/12/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ, artikli 2 punkti c tuleb tõlgendada nii, et teenus, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale programmipaketile, mis hõlmab raadio- ja teleprogrammide edastamise teenuseid, kuulub mõiste „elektrooniline sideteenus” alla nimetatud sätte tähenduses.

Asjaolu, et see teenus hõlmab tingimusjuurdepääsusüsteemi direktiivi 2002/21 (muudetud direktiiviga 2009/140) artikli 2 punktide e ja f tähenduses, ei oma selles osas tähtsust.

Niisugust teenust – nagu see, mida käsitletakse põhikohtuasjas – osutav teenuseosutaja on direktiivi 2002/21 (muudetud direktiiviga 2009/140) alusel käsitatav elektroonilise sideteenuse osutajana.

2. Niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tuleb teenust, mille raames pakutakse tasu eest tingimuslikku juurdepääsu satelliidi kaudu edastatavale raadio- ja audiovisuaalsele programmipaketile, käsitada teenuse osutamisenä ELTL artikli 56 tähenduses.

3. Elektrooniliste sideteenuste – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – järelevalvemenetlus kuulub nimetatud teenuste saajate asukohaliikmesriigi asutuste pädevusse.

4. ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et:

- sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriigid kehtestavad nende territooriumil elektrooniliste sideteenuste – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – pakkujatele kohustuse teenused registreerida, tingimusel et nad oma tegevuses järgivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (muudetud direktiiviga 2009/140) artiklis 3 määratletud nõudeid, ja

- sellega on aga vastuolus see, kui ettevõtja, kes soovib pakkuda elektroonilisi sideteenuseid – nagu need, mida käsitletakse põhikohtuasjas – muus liikmesriigis kui see, mille territooriumil ta asub, on kohustatud seal asutama edastamise liikmesriigis asuva ettevõtja filiaali või iseseisva õigussubjekti.

Allkirjad